

2020-10-14
S2020/07612 (delvis)

Socialdepartementet

Statens institutionsstyrelse
Box 30224
104 25 Stockholm

Uppdrag om förstärkt säkerhetsarbete

Regeringens beslut

Statens institutionsstyrelse (SiS) får i uppdrag att förstärka sitt säkerhetsarbete. Inom ramen för uppdraget ska SiS planera för inrättande av differentierade säkerhetsklasser inom myndighetens särskilda ungdomshem. SiS ska också identifiera de avdelningar inom den slutna ungdomsvården som har behov av stärkt säkerhet samt vidta säkerhetshöjande åtgärder vid dessa.

SiS ska senast den 19 mars 2021 inkomma med en redovisning av uppdraget. Av redovisningen ska framgå vilka åtgärder myndigheten har vidtagit samt behöver vidta för att införa differentierade säkerhetsklasser och för att tillgodose behovet av stärkt säkerhet på vissa avdelningar. Redovisningen ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Bakgrund

SiS särskilda ungdomshem tar emot barn och unga som har beretts vård med stöd av lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) och som behöver särskilt noggrann tillsyn. På ungdomshemmen finns också barn och unga som av domstol dömts till sluten ungdomsvård. Sluten ungdomsvård är en tidsbestämd frihetsberövande påföljd som verkställs vid de särskilda ungdomshemmen i enlighet med bestämmelser i lagen (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård (LSU). Det finns 22 särskilda ungdomshem med sammanlagt 700 platser.

De ungdomar som dömts till sluten ungdomsvård har begått allvarlig brottslighet, till exempel mord, dråp, grov misshandel, rån, våldtäkt och grovt narkotikabrott. Ofta tillhör de olika kriminella nätverk. Påföljden

verkställs på speciella avdelningar på vissa särskilda ungdomshem. Under den första tiden får ungdomarna inte gå utanför avdelningen utan att någon i personalen följer med. Om ungdomen försöker lämna ungdomshemmet så har personalen rätt att hindra honom eller henne genom exempelvis fasthållning.

Det är viktigt att verkställigheten av den slutna ungdomsvården kan genomföras med tillräcklig säkerhet och att den dömde kan hindras från att avvika eller på annat sätt hindra verkställigheten. Under senare tid har ett antal uppmärksammade fritagningar och rymningar från SiS särskilda ungdomshem ägt rum där de inblandade ungdomarna har visat på ett stort våldskapital. Det har handlat om ungdomar med starka kopplingar till kriminella nätverk som, beväpnade med skjutvapen, begått allvarlig brottslighet. Vid händelserna har såväl personal vid SiS som övriga ungdomar utsatts för stor fysisk fara och mental påfrestning.

Mot bakgrund av de rymningar och fritagningar som förevarit har frågan om behovet av avdelningar med extra hög säkerhet inom den slutna ungdomsvården aktualiserats. Myndigheten behöver säkerställa en säker och ändamålsenlig vård- och behandlingsmiljö för ungdomar samt en bra och säker arbetsmiljö för sin personal.

Närmare om uppdraget

Myndigheten ska efter sedvanlig risk- och säkerhetsbedömning avgöra vilka av de dömda ungdomarna som ska placeras vid de inrättade avdelningarna med förhöjd säkerhetsnivå. Vid dessa avdelningar skall det finnas fullgott perimeterskydd och personalen ska ha särskild utbildning för uppdraget.

Ungdomar med stort våldskapital och stort vårdbehov finns också bland de som av socialtjänsten placerats för vård enligt LVU på SiS särskilda ungdomshem. Det är därför angeläget att SiS utreder och inför en differentierad säkerhetsklassning av myndighetens särskilda ungdomshem där dessa ungdomar placeras. Detta för att kunna anpassa såväl säkerhet som vård efter individens behov.

På regeringens vägnar

Lena Hallengren

Miriam Söderström

Kopia till

Statsrådsberedningen

Finansdepartementet/Budgetavdelningen

Justitiedepartementet/Kriminalpolitiska enheten, Straffrättsenheten

Regeringskansliets förvaltningsavdelning

Justitieutskottet

Socialutskottet

Service- och Kommunikationsfacket, (Seko)

Sveriges akademikers centralorganisation (SACO)

Fackförbundet ST